

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2002-2003

10 DECEMBER 2002

Wetsontwerp tot wijziging van de kieswetgeving, wat betreft de vermelding van politieke partijen boven de kandidatenlijsten op de stembiljetten bij de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers, de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **MALMENDIER** C.S.

Hoofdstuk III

In het opschrift van hoofdstuk III, de woorden «**Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen**», vervangen door de woorden «**Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden**».

Nr. 2 VAN DE HEER **MALMENDIER** C.S.

Art. 7

In de inleidende zin van dit artikel, de woorden «Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen»,

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1346 - 2002/2003:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

10 DÉCEMBRE 2002

Projet de loi modifiant les lois électorales en ce qui concerne l'indication des partis politiques au-dessus des listes de candidats sur les bulletins de vote pour les élections des Chambres législatives fédérales, du Conseil régional wallon, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **MALMENDIER** ET CONSORTS

Chapitre III

Compléter l'intitulé du chapitre III par les mots « et des membres bruxellois du Conseil flamand ».

N° 2 DE M. **MALMENDIER** ET CONSORTS

Art. 7

Dans la phrase liminaire de cet article, insérer les mots « et des membres bruxellois du Conseil

Voir:

Documents du Sénat:

2-1346 - 2002/2003:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

vervangen door de woorden « Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden ».

Verantwoording

Het opschrift van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen werd gewijzigd bij de wet van 22 januari 2002, bekendgemaakt in de tweede editie van het *Belgisch Staatsblad* van 26 februari 2002.

Deze laatste wet die het Lombardakkoord concretiseert, regelt met name de rechtstreekse verkiezing van de zes Brusselse leden van de Vlaamse Raad. Zij heeft het opschrift van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen, vervangen door het volgende opschrift: «Wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden.» (cf. artikel 2 van deze wet van 22 januari 2002).

De amendementen nrs. 1 en 2 strekken ertoe rekening te houden met deze wijziging.

Nr. 3 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 7bis (nieuw)

Een nieuw artikel 7bis invoegen, luidende:

«Art. 7bis. — Artikel 12, § 2bis, van dezelfde wet, opgeheven bij de bijzondere wet van 18 juli 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

« § 2bis. Het gewestbureau wijst de lijsten af waarvan de letterwoorden en de logo's niet voldoen aan artikel 10, § 1, eerste lid. »

Nr. 4 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 7ter (nieuw)

Een nieuw artikel 7ter invoegen, luidende:

«Art. 7ter. — Artikel 12, § 3, 2^obis, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 mei 1994 en opgeheven bij de bijzondere wet van 18 juli 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

«2^obis. — De verwijzing naar artikel 116, § 4, tweede lid, in artikel 123, derde lid, 7°, wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 10, § 1, eerste lid, van deze wet. »

flamand, » entre les mots «de Bruxelles-Capitale» et les mots «, modifié par la loi du 16 juillet 1993, ».

Justification

L'intitulé de la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale a été modifié par la loi du 22 janvier 2002 publiée dans la deuxième édition du *Moniteur belge* du 26 février 2002.

Cette dernière loi qui concrétise les Accords du Lombard règle notamment l'élection directe des six membres bruxellois du Conseil flamand. Elle a complété l'intitulé de la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale par les mots «et des membres bruxellois du Conseil flamand» (cf. article 2 de cette loi du 22 janvier 2002).

Les amendements n°s 1 et 2 visent à tenir compte de cette modification.

N° 3 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 7bis. — L'article 12, § 2bis, de la même loi, abrogé par la loi spéciale du 18 juillet 2002, est rétabli dans la rédaction suivante:

« § 2bis. Le bureau régional écarte les listes dont les sigles et logos ne satisfont pas aux dispositions de l'article 10, § 1er, alinéa 1er. »

N° 4 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 7ter (nouveau)

Insérer un article 7ter (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 7ter. — L'article 12, § 3, 2^obis, de la même loi, inséré par la loi du 24 mai 1994 et abrogé par la loi spéciale du 18 juillet 2002, est rétabli dans la rédaction suivante:

«2^obis. La référence à l'article 116, § 4, alinéa 2, figurant à l'article 123, alinéa 3, 7°, est remplacée par une référence à l'article 10, § 1er, alinéa 1er, de la présente loi. »

Nr. 5 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 11bis (nieuw)

Een nieuw artikel 11bis invoegen, luidende :

« Art. 11bis. — In artikel 24 van dezelfde wet, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993 en gewijzigd bij de wet van 24 mei 1994, wordt een § 2ter ingevoegd, luidende :

« § 2ter. Het hoofdbureau wijst de lijsten af waarvan de letterwoorden en de logo's niet voldoen aan artikel 22, vierde lid. »

Nr. 6 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 11ter (nieuw)

Een nieuw artikel 11ter invoegen, luidende :

« Art. 11ter. — In artikel 24, § 3, tweede lid, 3°, van dezelfde wet, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993 en gewijzigd bij de wet van 24 mei 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de letters c), d) en e) worden respectievelijk d), e) en f);

2° een nieuwe letter c) wordt ingevoegd, luidende :

« c) dienen in het derde lid, 7°, in plaats van de woorden « bedoeld in artikel 116, § 4, tweede lid, », de woorden « bedoeld in artikel 22, vierde lid, van deze wet » gelezen te worden. »

Nr. 7 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 14bis (nieuw)

Een nieuw artikel 14bis invoegen, luidende :

« Art. 14bis. — Artikel 15, § 2bis, van dezelfde wet, opgeheven bij de bijzondere wet van 18 juli 2002, wordt hersteld in de volgende lezing :

« § 2bis. Het hoofdbureau van de kieskring wijst de lijsten af waarvan de letterwoorden en de logo's niet voldoen aan artikel 12, eerste lid. »

N° 5 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 11bis (nouveau)

Insérer un article 11bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 11bis. — Dans l'article 24 de la même loi, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 et modifié par loi du 24 mai 1994, est inséré un § 2ter, rédigé comme suit :

« § 2ter. Le bureau principal écarte les listes dont les sigles et les logos ne satisfont pas aux dispositions de l'article 22, alinéa 4. »

N° 6 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 11ter (nouveau)

Insérer un article 11ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 11ter. — Dans l'article 24, § 3, alinéa 2, 3°, de la même loi, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 et modifié par la loi du 14 mai 1994, les modifications suivantes sont apportées :

1° les litteras c), d) et e) deviennent respectivement d), e) et f);

2° un littera c) nouveau, rédigé comme suit, est inséré :

« c) à l'alinéa 3, de lire au 7°, au lieu des mots « visées à l'article 116, § 4, alinéa 2, » les mots « visées à l'article 22, alinéa 4, de la présente loi. »

N° 7 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 14bis (nouveau)

Insérer un article 14bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 14bis. — L'article 15, § 2bis, de la même loi, abrogé par la loi spéciale du 18 juillet 2002, est rétabli dans la rédaction suivante :

« § 2bis. Le bureau principal de la circonscription écarte les listes dont les sigles et les logos ne satisfont pas aux dispositions de l'article 12, alinéa 1er. »

Nr. 8 VAN DE HEER MALMENDIER C.S.

Art. 14ter (nieuw)

Een nieuw artikel 14ter invoegen, luidende :

« Art. 14ter. — Artikel 15, § 3, 2^obis, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 mei 1994 en opgeheven bij de bijzondere wet van 18 juli 2002, wordt hersteld in de volgende lezing :

« 2^obis. De verwijzing naar artikel 116, § 4, tweede lid, in artikel 123, derde lid, 7°, wordt vervangen door de verwijzing naar artikel 12, eerste lid, van deze wet. »

Verantwoording

Het ontwerp van wet nr. 1346/1 zoals het goedgekeurd werd door de Kamer (artikel 3 hiervan) bepaalt dat het hoofdbureau van de kieskring (voor de verkiezing van de Kamer) of het collegehoofdbureau (voor de verkiezing van de Senaat) de lijsten afwijst waarvan de letterwoorden en de logo's niet voldoen aan de nieuwe regels die van toepassing zijn terzake(1) (maximum twaalf letters en/of cijfers en dertien tekens, horizontaal geplaatst en maximum 1 cm hoog en 3 cm breed).

Krachtens artikel 4 van het ontwerp van wet hebben de lijsten die om deze reden afgewezen werden tijdens de zitting van voorlopige afsluiting, de mogelijkheid om vóór de zitting van definitieve afsluiting van de lijsten, een verbeteringsakte in te dienen die bestemd is om deze onregelmatigheid waardoor de lijst afgewezen werd, te verhelpen(2).

De sanctie van de afwijzing van de lijst om een dergelijke reden, evenals de mogelijkheid om de onregelmatigheid te verhelpen door middel van een verbeteringsakte, zijn eveneens van toepassing op de Europese verkiezingen. De artikelen 119sexies en 123 van het Kieswetboek zijn immers van toepassing op deze verkiezingen krachtens artikel 22 van de wet van 23 maart 1989 die de nadere regels ervan regelt.

(1) Nieuw artikel 119sexies, ingevoegd in het Kieswetboek.

(2) Wijziging aangebracht aan artikel 123, derde lid, van het Kieswetboek.

N° 8 DE M. MALMENDIER ET CONSORTS

Art. 14ter (nouveau)

Insérer un article 14ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 14ter. — Dans l'article 15, § 3, 2^obis, de la même loi, inséré par la loi du 24 mai 1994 et abrogé par la loi spéciale du 18 juillet 2002, est rétabli dans la rédaction suivante :

« 2^obis. La référence à l'article 116, § 4, alinéa 2, figurant à l'article 123, alinéa 3, 7°, est remplacée par une référence à l'article 12, alinéa 1er, de la présente loi. »

Justification

Le projet de loi n° 1346/1 tel qu'il est adopté par la Chambre (article 3 de celui-ci) prévoit que le bureau principal de la circonscription électorale (pour l'élection à la Chambre) ou le bureau principal de collègue (pour l'élection au Sénat) écarte les listes dont les sigles et les logos ne satisfont pas aux nouvelles règles qui sont applicables en cette matière(1) (douze lettres et/ou chiffres et treize signes au maximum, disposés horizontalement sur une hauteur de 1 cm et une largeur de 3 cm au maximum).

En application de l'article 4 du projet de loi, les listes qui ont été écartées pour ce motif lors de la séance d'arrêt provisoire, ont la faculté d'introduire avant la séance d'arrêt définitif des listes, un acte rectificatif destiné à remédier à l'irrégularité ayant entraîné le rejet de la liste(2).

La sanction du rejet de la liste pour un tel motif, de même que la possibilité de remédier à l'irrégularité par la voie d'un acte rectificatif, sont également applicables aux élections européennes. Les articles 119sexies et 123 du Code électoral sont en effet d'application à ces élections en vertu de l'article 22 de la loi du 23 mars 1989 qui en règle les modalités.

(1) Article 119sexies nouveau inséré dans le Code électoral.

(2) Modification apportée à l'article 123, alinéa 3, du Code électoral.

Het blijkt echter dat artikel 119^{sexies} van het Kieswetboek, ingevoegd door artikel 3 van het ontwerp van wet, in de huidige redactie van het ontwerp, zoals het goedgekeurd werd door de Kamer van volksvertegenwoordigers, niet van toepassing is op de verkiezingen van de gewest- en gemeenschapsassembles.

De amendementen nrs. 3 tot 8 strekken ertoe in deze leemte te voorzien. Het zou immers weinig zin hebben om te bepalen dat de sanctie van de afwijzing van de lijst voor niet-naleving van de nieuwe regels inzake de letterwoorden en de logo's van toepassing is voor de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers en van het Europees Parlement, maar niet voor de verkiezingen van de gewest- en gemeenschapsassembles.

Een dergelijke ongelijke behandeling van de politieke partijen, naargelang zij enerzijds lijsten voor de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers en van het Europees Parlement voordragen, of anderzijds lijsten voor de verkiezingen van de gewest- en gemeenschapsassembles, zou bovendien het voorwerp kunnen uitmaken van een beroep bij het Arbitragehof wegens de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet die de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie bekrachtigen.

De amendementen nrs. 3, 5 en 7 strekken er in het bijzonder toe in de wetten tot regeling van de wijze van de verkiezing van de gewest- en gemeenschapsassembles(1) een bepaling in te voegen waardoor het hoofdbureau van de kieskring verplicht is de lijsten waarvan de letterwoorden en de logo's niet voldoen aan de nieuwe regels die van toepassing zijn terzake, af te wijzen.

De amendementen nrs. 4, 6 en 8 strekken ertoe de verwijzing naar artikel 116, § 4, tweede lid, van het Kieswetboek, in artikel 123, derde lid, 7°, van hetzelfde wetboek(2), te vervangen door een verwijzing naar de bepalingen van deze wetten die deze nieuwe regels omvatten.

(1) Namelijk de wet van 12 januari 1989 (verkiezing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad), de wet van 6 juli 1990 (verkiezing van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap) en de gewone wet van 16 juli 1993 (verkiezing van de Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad).

(2) Artikel 123 van het Kieswetboek is van toepassing op de verkiezing van deze assemblees. De verwijzing die erin gemaakt wordt naar artikel 116, § 4, tweede lid, van hetzelfde wetboek, heeft betrekking op de mogelijkheid waarover de lijsten beschikken om een verbeteringsakte in te dienen teneinde de afwijzing van de lijst wegens niet-naleving van deze regels, te vermijden.

Il s'avère toutefois que dans l'état actuel du projet de loi tel qu'il a été adopté par la Chambre des représentants, l'article 119^{sexies} du Code électoral, y inséré par son article 3, n'est pas d'application aux élections des conseils de région et de communauté.

Les amendements n°s 3 à 8 visent à remédier à cette lacune. Il n'y aurait en effet guère de sens à disposer que la sanction du rejet de la liste pour cause de non-respect des nouvelles règles en matière de sigles et de logos s'applique aux élections législatives et européennes mais non aux élections de conseils de région et de communauté.

Un tel traitement inégal des partis politiques selon qu'ils présentent des listes aux élections des Chambres fédérales et du Parlement européen, d'une part, ou aux élections des conseils régionaux et communautaires, d'autre part, pourrait au surplus faire l'objet d'un recours à la Cour d'arbitrage du chef de la violation des articles 10 et 11 de la Constitution qui consacrent les principes d'égalité et de non-discrimination.

Les amendements n°s 3, 5 et 7 visent plus particulièrement à insérer dans les lois réglant les modalités de l'élection des assemblees régionales et communautaires(1) une disposition faisant obligation au bureau principal de la circonscription d'écarter les listes dont les sigles et les logos ne satisfont pas aux nouvelles règles qui sont d'application en cette matière.

Quant aux amendements n°s 4, 6 et 8, ils visent à remplacer la référence qui est faite à l'article 116, § 4, alinéa 2, du Code électoral dans l'article 123, alinéa 3, 7°, du même code(2), par une référence aux dispositions de ces lois contenant ces nouvelles règles.

Jean-Pierre MALMENDIER.
Anne-Marie LIZIN.
Jeannine LEDUC.
Fatma PEHLIVAN.
Frans LOZIE.
Marie NAGY.

(1) À savoir la loi du 12 janvier 1989 (élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale), la loi du 6 juillet 1990 (élection du Conseil de la Communauté germanophone) et la loi ordinaire du 16 juillet 1993 (élection du Conseil flamand et du Conseil régional wallon).

(2) L'article 123 du Code électoral est d'application à l'élection de ces assemblees. La référence qui y est faite à l'article 116, § 4, alinéa 2, du même code concerne la faculté dont disposent les listes de déposer un acte rectificatif en vue d'éviter le rejet de la liste pour cause de non-respect de ces règles.